

اولیس

جلد دوم
کتاب دوم

جیمز جویس
ترجمه‌ی شری قاسمی

—رمان ترجمه—

چاپ اول - ۱۳۹۹

سرشناسه	جويس، جيمز، ۱۸۸۲ - ۱۹۴۱ م Joyce, James
عنوان و نام پديدآور	اوليس جيمز جويس: ترجمه فرید قدسی
مشخصات نشر	تهران: مانيا هنر، ۱۳۹۸ -
مشخصات ظاهري	ج رمان ترجمه
فروست	۶-۶۵-۸۹۷۵-۶۰۰-۹۷۸ ج ۲
شابک	جلد اول اين کتاب در سال ۱۳۹۸ تجديد چاپ شده
يادداشت	فروست پشت جلد: رمان خارجي
يادداشت	داستان‌های نوجوانان انگلیسی -- قرن ۲۰ م
موضوع	Young adult fiction, English-- 20th century
موضوع	موضوع
شناسه افزوده	قدسی، فرید، ۱۳۶۴ - مترجم
شناسه افزوده	Ghadami, Fard
رده بندی کنگره	۱۳۹۸ الف ۹۲ ج PZ۳
رده بندی دیویی	[ج] ۸۳۳/۹۱۲
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۶۳۶۶۸

اوليس

نویسنده: جيمز جويس

ترجمه: فرید قدسی

طراح جلد: فاطمه پاشا

صفحه آرا: مهرنا بیستانی

ناشر: مانيا هنر

چاپ: قشقایي

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

نشانی دفتر انتشارات:

تهران، خیابان سهروردی جنوبی، نبش حسام‌زاده - پلاک ۱۵

طبقه سوم، واحد ۱۵

تلفن: ۷۷۵۳۶۵۹۱ همراه: ۰۹۳۵۷۲۱۴۴۱۴

Email: Honarmania@gmail.com

Telegram: t.me/maniahonar

Instagram: Instagram.com/maniahonarpub

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

۹	پیشگفتار مترجم
۱۵	کتاب دوم
۱۷	کالیپو
۶۵	لوتوس خاران
۱۱۳	هانس
۱۸۷	ضمیمه‌ها
۱۸۹	گذر از کالیپو
۱۹۹	گذر از لوتوس خاران
۲۱۱	گذر از هانس

www.ketab.ir

پیشگفتار مترجم

وای هم من چهار تا مخالفت شما با من شما را بدلتجا نکشاند که | بلایی |
مانند آنچه به من نوح با قوم هود یا قوم صالح رسید به شما | نیز | برسد
و قوم لوط از شما چندان دور نیست.
قرآن کریم، سوره یسود، آیه ۸۹، ترجمه: محمد مهدی فولادوند

«اولیس» مشهورترین اثر جیمز جویس (۱۸۸۲-۱۹۴۱) است،
نویسنده‌ای که به تعبیر صادق هدایت تاریخ ادبیات به پیش و
پس از او تقسیم می‌شود. این رمان نخستین رمان سال ۱۹۲۲،
در سال روز تولد نویسنده‌اش، یعنی دوم فوریه، در پاریس منتشر
شد و ماجرای انتشارش در اروپا و آمریکا خود داستانی جداگانه
جویس نگارش «اولیس» را در ۱۹۱۴ آغاز کرد و یک سال
بعد در نامه‌ای به ازرا پاوند نوشت که این رمان «ادامه‌ی
«پرتله‌ای از مرد هنرمند در جوانی» است.» «ماجرای «اولیس»
تنها در یک روز اتفاق می‌افتد، در پنج‌شنبه شانزدهم ژوئن
۱۹۰۴: وقتی که استیون ددالوس، همچون خود جویس،
بیست و دو ساله است.

ساختار رمان «اولیس» متأثر از «اودیسه»ی هومر است. قهرمان اثر حماسی هومر «اودیسنوس» یا همان «اولیس» است (در یونانی اودیسنوس و در لاتین اولیس) که ده سال در دریاها سرگردان می ماند تا از جنگ تروآ به خانه اش در جزیره ای تاکا بازگردد. «اولیس» جوئیس اما تنها در یک روز روایت می شود. لنوپولد بلوم جوئیس نظیر اودیسنوس هومر است؛ استیون ددالوس جوئیس نظیر تلماخوس یا تلماک هومر؛ و مالی، همسر لنوپولد بلوم، نظیر پنهلوپ، همسر اودیسنوس. «اودیسه»ی هومر در بیست و چهار قسمت نوشته شده. «اولیس» جوئیس اما در هجده اپیزود.

رمان «اولیس» به سه کتاب و هجده اپیزود تقسیم شده است که کتاب ها با اعداد رومی از یکدیگر تفکیک شده اند و هیچ بخش یا ابزاری از کتاب نیز نام و عنوانی ندارد. عناوین هجده گانه اپیزودها در واقع بخشی از توضیحاتی است که جوئیس در سال های ۱۹۲۰ و ۱۹۲۱ به شکلی شمتیک به دوستانش، گیلبرت و لینا، ارائه داده است تا فهم ساختار «اولیس» را برایشان راحت تر کنند. در ترجمه ی فارسی این رمان من از عناوین هومری اپیزودها، که ارتباط رمان را با «اودیسه»ی هومر روشن تر می کنند، استفاده کرده ام.

تا کنون هجده ویرایش از «اولیس» چاپ شده به زبان انگلیسی منتشر شده است که نخستین ویرایش آن، که با بیش از دوهزار غلط تایپی منتشر شد، نسخه ای بود که به سال ۱۹۲۲ در دوم فوریه (سالروز تولد چهل سالگی جوئیس)

هزار نسخه منتشر شد و ناشرش هم سیلو یا بیچ امریکایی بود که کتابفروشی مشهور «شکسپیر و شرکا» را در پاریس داشت. نگارش «اولیس» هفت سال طول کشید، از ۱۹۱۴ تا ۱۹۲۱، که از سال ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۰ در لیتل ریویوی امریکا (The Little Review) هم به صورت سریالی منتشر می شد، اما انتشار اپیزود «نوزیکانا» منجر به منع قانونی انتشار آن در امریکا، پیش از انتشار آن به شکل کتاب، شد. پس از انتشار کتاب و رسیدن نسخه های آن به امریکا در دهه ی ۱۹۲۰ نخستین اولیس سورن امریکایی اتفاق افتاد. در ۱۹۱۹ نیز بخش هایی از رمان در لندن در مجده ی The Egoist منتشر گشت، اما در نهایت انتشار خود رمان از بیچ ادر ۱۹۳۶ ممنوع اعلام شد. انتشار رمان در فرانسه از جمله دلایل راحت تر بود که چاپخانه های فرانسوی نمی توانستند آن را برای کسی بخوانند. در سال ۱۹۳۴ دادگاه تجدید نظری در امریکا ممنوعیت انتشار «اولیس» را برداشت و سرانجام امریکا به نخستین کشور انگلیسی زبانی بدل شد که رمان در آن رسماً منتشر شد. در نگاه نویسنده، ایرنند، نیز در دهه ی ۱۹۶۰ دسترسی آزادانه به رمان ممکن گشت.

کتاب اول «اولیس» شامل سه اپیزود است: تلماک، نستور، پروتوس؛ کتاب دوم شامل دوازده اپیزود: کالپسوس، نوتوس خواران، هادس، انول، لستریگون ها، سیلا و شاربید، تخته سنگ های لغزان، مسیرن ها، سیکلوپ، نوزیکانا، گاوان خورشید، سیرسه؛ و کتاب سوم نیز شامل سه اپیزود است:

اومه، ایتاکا، پنه‌لوپ.

به پیشنهاد ناشر، با توجه به ملاحظات از جمله قیمت کتاب، ترجیح داده شد که «اولیس» به فارسی در شش جلد منتشر شود که هر جلد شامل سه اپیزود از رمان است تا به این ترتیب حجم مجلدات و قیمت‌شان کاهش یابد. امیدوارم هر چهار تا شش ماه یک جلد از این رمان منتشر شود.

جلد اول: تلماک، نستور، پروتوس؛

جلد دوم: کالیپسو، لوتوس‌خواران، هادس؛

جلد سوم: انول، لستریگون‌ها، سیلا و شاریید؛

جلد چهارم: تخته‌سنگ‌های لغزان، سیرن‌ها، سیکلوپ؛

جلد پنجم: نور کانا، گاوان خورشید، سیرسه؛

جلد ششم: اومه، ایتاکا، پنه‌لوپ.

در هر جلد علاوه بر ترجمه‌ی متن اصلی رمان پانویشت‌هایی را نیز، که استفاده از منابع متعدد، آورده‌ام که خواندن همه‌شان اگرچه طعناً غریزی نیست، همان‌طور که خواننده‌ی رمان به زبان اصلی آن با بدن پانویشت می‌خواند، اما می‌تواند خواننده را در فهم بیشتر و عمیق‌تر رمان یاری کند، از جمله به خاطر انبوهی از نقل قول‌ها و که دی. ایچ. لارنس به خاطرشان «اولیس» را «آش شلم‌شور» خوانده بود. پیشنهاد من در مقام مترجم به خواننده‌ی «اولیس» آن است که ابتدا هر اپیزود را بی توجه چندان به پانویشت‌هایش بخواند، سپس پانویشت‌ها را با نگاهی به متن مرور کند و دوباره آن

آپیزود را از اول بخواند. و به همین ترتیب سرود سراغ آپیزود بعدی. سعی کرده‌ام شکل تلفظ اسامی خاص را مطابق آنچه بی‌وزم که در ایران با ترجمه‌های درخشان منوچهر بدیعی از جویس جا افتاده است و مخاطب به آن عادت دارد، از جمله نام‌های هومری آپیزودها را.

ترجمه‌های ابن رمان نیز همچون هر ترجمه‌ی دیگری نمی‌تواند عالی از اشتباه باشد. چرا که، بنا به تفسیر پل دومان از مقاله‌ی «رسالة مترجم» والتر بنیامین، رسالت مترجم همانا شکستن مترجم است؛ اما آنچه باعث خوشحالی من است آن است که این ترجمه دست کم می‌تواند آغازگر بحث‌ها و نقدهای بی‌پایانی درباره‌ی ترجمه‌ی اولیس، ترجمه در معنای کلی‌اش، و ادبیات و نمک باشد.

جلد اول رمان «اولیس» در چهارم آریبهشت ۱۳۹۷ منتشر شد که مطابق با کتاب اول «اولیس» بود. کتاب دوم در سه جلد (جلدهای دو و سه و چهار) به فارسی منتشر می‌شود که کتاب حاضر همان جلد دوم است.

فریاد قلم

تهران، مهر ۱۳۹۷